Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0287

Rozpočet na rok 2024 – posúdenie vykonávania metodiky uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v rozpočte EÚ

Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. novembra 2025 o rozpočte na rok 2024 – posúdenie vykonávania metodiky uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v rozpočte EÚ (2025/2033(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na články 2 a 3 Zmluvy o Európskej únii,

– so zreteľom na články 8, 10 a 19 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),

– so zreteľom na články 21 a 23 Charty základných práv Európskej únie,

– so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2024/765 z 29. februára 2024, ktorým sa mení nariadenie (EÚ, Euratom) 2020/2093, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027[1],

– so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2022/2496 z 15. decembra 2022, ktorým sa mení nariadenie (EÚ, Euratom) 2020/2093, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027[2],

– so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027[3],

---

1 Ú. v. EÚ L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
2 Ú. v. EÚ L 325, 20.12.2022, s. 11, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2022/2496/oj.
3 Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 11, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.

– so zreteľom na svoje uznesenie z 3. októbra 2023 o návrhu revízie viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 v polovici trvania[4],

– so zreteľom na Medziinštitucionálnu dohodu zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov[5], a najmä na jej bod 16 písm. f),

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie[6], a najmä na jeho článok 33,

– so zreteľom na návrh Komisie zo 16. júla 2025 na nariadenie Rady, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2028 – 2034 (COM(2025)0571),

– so zreteľom na návrh Komisie zo 16. júla 2025 na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje rámec sledovania výdavkov a výkonnosti rozpočtu a ďalšie horizontálne pravidlá pre programy a činnosti Únie (COM(2025)0545), a na súvisiacu správu o posúdení vplyvu zo 16. júla 2025 (SWD(2025)0590),

– so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie z 3. novembra 2021 s názvom Usmernenia pre lepšiu právnu reguláciu (SWD(2021)0305),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. marca 2020 s názvom Únia rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 (COM(2020)0152),

– so zreteľom na správu Komisie o rodovej rovnosti v EÚ za rok 2025,

– so zreteľom na oznámenie Komisie zo 7. marca 2025 s názvom Plán pre práva žien (COM(2025)0097),

– so zreteľom na svoje uznesenie z 21. januára 2021 o stratégii EÚ pre rodovú rovnosť[7],

---

4 Ú. v. EÚ C, C/2024/1195, 23.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1195/oj.

5 Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 28, ELI: https://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

6 Ú. v. EÚ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

7 Ú. v. EÚ C 456, 10.11.2021, s. 208.

– so zreteľom na svoje uznesenie z 10. marca 2022 o uplatňovaní hľadiska rodovej rovnosti v Európskom parlamente – výročná správa za rok 2020[8],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 2. apríla 2025 o všeobecných usmerneniach pre prípravu rozpočtu na rok 2026, oddiel III – Komisia[9],

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. mája 2025 o prepracovanom dlhodobom rozpočte pre Úniu v meniacom sa svete[10],

– so zreteľom na výkaz odhadov Komisie zo 4. júna 2025 na rozpočtový rok 2026 (SEC(2025)0250),

– so zreteľom na výkazy výkonnosti programov o operačných výdavkoch uvedené v časti I pracovného dokumentu z júna 2025, ktorý je pripojený k návrhu všeobecného rozpočtu Európskej únie na rozpočtový rok 2026 (COM(2025)0300),

– so zreteľom na výročnú správu Komisie o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ za rok 2021 (COM(2022)0401),

– so zreteľom na výročnú správu Komisie o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ za rok 2022 (COM(2023)0401),

– so zreteľom na výročnú správu Komisie o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ za rok 2023 (COM(2024)0401),

– so zreteľom na výročnú správu Komisie o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ za rok 2024 (COM(2025)0824),

– so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov 10/2021 z 26. mája 2021 s názvom „Uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti v rozpočte EÚ: nastal čas premeniť slová na skutky“,

– so zreteľom na brífing výskumnej služby Európskeho parlamentu (EPRS) z februára 2025 s názvom „Rodovo responzívne rozpočtovanie: Súčasný stav a príležitosti počas 10. volebného obdobia Európskeho parlamentu“,

– so zreteľom na štúdiu, ktorú si vyžiadal Výbor pre rozpočet a Výbor pre kontrolu rozpočtu s názvom Rodové rozpočtovanie Európskej únie – súčasný stav v roku 2024,

---

8 Ú. v. EÚ C 347, 9.9.2022, s. 139.
9 Ú. v. EÚ C, C/2025/4382, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4382/oj.
10 Prijaté texty, P10_TA(2025)0090.

– so zreteľom na seminár z 25. júna 2025, o ktorý požiadal Výbor pre kontrolu rozpočtu, s názvom Vykonávanie metodiky uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v rozpočte EÚ,

– so zreteľom na písomné odpovede dezignovaného komisára pre rozpočet, boj proti podvodom a verejnú správu počas obdobia potvrdzujúcich vypočutí v roku 2024,

– so zreteľom na Pekinskú deklaráciu a akčnú platformu (1995),

– so zreteľom na záverečnú správu skupiny špecialistov Rady Európy pre rodové rozpočtovanie (2005),

– so zreteľom na činnosť Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť (EIGE) a jeho publikácie,

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A10-0212/2025),

A. keďže rodová rovnosť je cieľom EÚ, ktorý je zakotvený v jej primárnom práve, a zásadou, ktorá by mala byť jadrom všetkých politík EÚ;

B. keďže uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti je všeobecne uznávanou stratégiou na zabezpečenie začlenenia rodového hľadiska do návrhov, vykonávania a hodnotenia všetkých politík, programov a opatrení s cieľom podporovať rodovú rovnosť a bojovať proti diskriminácii;

C. keďže rodové rozpočtovanie je vymedzené Radou Európy ako uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti v rozpočtovom postupe a znamená rodovo založené posudzovanie rozpočtov so začlenením rodového hľadiska do všetkých úrovní rozpočtového postupu a reštrukturalizáciou príjmov a výdavkov v záujme presadzovania rodovej rovnosti;

D. keďže EIGE opisuje rodové rozpočtovanie ako nástroj, ktorý umožňuje tvorcom politík presadzovať zodpovednosť a transparentnosť, zvyšovať vyváženú účasť všetkých pohlaví na rozpočtovom procese a presadzovať rodovú rovnosť;

E. keďže Európsky dvor audítorov poukázal na to, že vo viacročnom finančnom rámci (VFR) EÚ na roky 2014 – 2020 sa primerane nezohľadňuje rodová rovnosť;

F. keďže začlenenie rodovej rovnosti ako horizontálnej priority do rozpočtu EÚ je dlhodobo predmetom záujmu Výboru pre kontrolu rozpočtu, ako aj Európskeho parlamentu, a považuje sa za kľúčové

kritérium na posudzovanie plnenia rozpočtu EÚ a jeho správneho finančného riadenia, výkonnosti a primeranosti;

G. keďže uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti v rozpočte EÚ podporuje aj medziinštitucionálna dohoda sprevádzajúca VFR na roky 2021 – 2027, ako aj požiadavky na posilnenie posudzovania vplyvu na rodovú rovnosť v posúdeniach vplyvu a hodnoteniach podľa rámca lepšej tvorby práva a na vypracovanie pilotnej metodiky na meranie výdavkov súvisiacich s podporou rodovej rovnosti na úrovni programov od roku 2023;

H. keďže presadzovanie rodovej rovnosti si vyžaduje prierezový prístup k rodovému rozpočtovaniu, v ktorom sa zohľadňuje zložená diskriminácia, ktorej čelia ženy patriace k rasovo stigmatizovaným skupinám, osoby so zdravotným postihnutím, LGBTIQ+ osoby a migranti, s cieľom zabezpečiť, aby výdavky EÚ podporovali rovnosť vo všetkých rozmeroch;

I. keďže rodina je základnou jednotkou spoločnosti a zohráva kľúčovú úlohu pri podpore blahobytu, stability a rozvoja jednotlivcov, komunít a národov; keďže je preto nevyhnutné, aby ju horizontálne politiky EÚ aktívne presadzovali a podporovali;

J. keďže rodové rozpočtovanie je predpokladom dosiahnutia rodovej rovnosti a rodová rovnosť je sama osebe podmienkou inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, a to aj v rámci EÚ, kde EIGE prostredníctvom silného ekonometrického modelu uplatňovaného v osobitnom kontexte EÚ preukázal, že zlepšenie rodovej rovnosti by viedlo k sérii makroekonomických prínosov vo viacerých oblastiach, napríklad vo vzdelávaní, v činnosti na trhu práce a mzdách; keďže EIGE takisto preukázal, že rodová rovnosť má vo všeobecnosti silný pozitívny vplyv na HDP na obyvateľa a že zlepšenie rodovej rovnosti by viedlo k zvýšeniu HDP EÚ na obyvateľa aspoň o 6,1 % a do roku 2050 až o 9,6 %, čo predstavuje 1,95 bilióna EUR resp. 3,15 bilióna EUR;

K. keďže podľa správ EIGE od roku 2021 dochádza k znepokojujúcemu poklesu úsilia členských štátov o uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti a tento trend by sa nemal odzrkadliť na úrovni EÚ;

L. keďže systematické začleňovanie posúdení vplyvu na rodovú rovnosť ex ante a zmierňujúcich opatrení do procesov tvorby politík EÚ je potrebné na zabezpečenie toho, aby budúce iniciatívy podporovali rodovú rovnosť a nezhoršovali ju;

M. keďže demokratické inštitúcie musia zohľadňovať rozmanitosť spoločnosti, najmä v zložení svojich zamestnancov;

N. keďže rodová rovnováha zostáva nesplneným cieľom na mnohých kľúčových úrovniach rozhodovania;

O. keďže Pekinská deklarácia a akčná platforma vyzývajú na začlenenie rodového hľadiska do rozpočtových rozhodnutí na všetkých úrovniach a keďže EÚ je odhodlaná uplatňovať tieto zásady, najmä s cieľom zabezpečiť, aby verejné zdroje účinne prispievali k rodovej rovnosti a posilneniu postavenia žien vo všetkých oblastiach politiky;

Všeobecné poznámky

1. víta skutočnosť, že Komisia v súlade so svojimi záväzkami a v nadväznosti na opakované výzvy Európskeho parlamentu vypracovala pilotnú metodiku na sledovanie a meranie výdavkov súvisiacich s rodovou rovnosťou na úrovni programov vo VFR na roky 2021 – 2027 s cieľom zlepšiť uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti v rozpočtovom postupe Komisie a zlepšiť spôsob, akým tvorba politík a prideľovanie zdrojov podporujú ciele rodovej rovnosti;

2. konštatuje, že podľa súčasnej metodiky Komisia prideľuje programom rôzne skóre podľa posúdenia ich prínosu k rodovej rovnosti na čo najpodrobnejšej úrovni intervencie, pričom skóre udeľuje takýmto spôsobom:

   a) 2 intervenciám, ktorých hlavným cieľom je zlepšiť rodovú rovnosť;

   b) 1 udeľuje intervenciám, ktoré majú rodovú rovnosť ako dôležitý a zámerný cieľ, ale nie ako hlavný dôvod intervencie;

   c) 0 necieleným intervenciám, inými slovami intervenciám, pri ktorých sa očakáva, že nebudú mať významný vplyv na rodovú rovnosť;

   d) 0* intervenciám s pravdepodobným, ale zatiaľ nejasným pozitívnym vplyvom na rodovú rovnosť;

3. konštatuje, že metodika vychádza z ukazovateľa politiky rodovej rovnosti vypracovaného Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, čo je kvalitatívny štatistický nástroj, ktorý sa používa na monitorovanie a zaznamenávanie rozvojových činností zameraných na rodovú rovnosť ako politický cieľ a ktorý Komisia uplatňuje na všetky výdavkové programy z rozpočtu EÚ v rámci zdieľaného, priameho a nepriameho riadenia;

4. zdôrazňuje, že metodika Komisie sa líši od ukazovateľa politiky rodovej rovnosti, ktorý vypracovala Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, pretože nezahŕňa skóre, ktoré by umožnilo sledovať potenciálne negatívne účinky výdavkov EÚ na ciele uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti, a zavádza kategóriu 0* pre intervencie s pravdepodobným, ale zatiaľ nejasným pozitívnym vplyvom na rodovú rovnosť; zdôrazňuje, že metodika Komisie by v žiadnom prípade nemala viesť k neželaným dôsledkom, ako je

odrádzanie od investícií alebo odmietanie investícií do strategických odvetví, v ktorých však tradične dominuje jedno pohlavie, vrátane odvetvia obrany;

Vykonávanie metodiky, ktorú vypracovala Komisia

5. konštatuje, že metodika sa prvýkrát použila v postupe vypracúvania odhadov rozpočtu EÚ na rozpočtový rok 2023 a spätne sa uplatnila na rozpočty z rokov 2021 a 2022;

6. konštatuje, že za rozpočtový rok 2021 v čase uverejnenia súvisiacej výročnej správy o riadení a výkonnosti a z 352 miliárd EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch dosiahlo 1 % záväzkov skóre 2, 3 % dosiahli skóre 1, 1 % dosiahlo skóre 0 a 95 % dosiahlo skóre 0*;

7. konštatuje, že za rozpočtový rok 2022 v čase uverejnenia súvisiacej výročnej správy o výkonnosti riadenia a z 321 miliárd EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch dosiahli 2 % záväzkov skóre 2, 9 % dosiahlo skóre 1, 16 % dosiahlo skóre 0 a 73 % dosiahlo skóre 0*;

8. konštatuje, že za rozpočtový rok 2023 v čase uverejnenia súvisiacej výročnej správy o výkonnosti riadenia a zo 427 miliárd EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch dosiahli 2 % záväzkov skóre 2, 9 % dosiahlo skóre 1, 69 % dosiahlo skóre 0 a 20 % dosiahlo skóre 0*;

9. konštatuje, že za rozpočtový rok 2024 v čase uverejnenia súvisiacej výročnej správy o riadení a výkonnosti a zo 195 miliárd EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch dosiahli 3 % záväzkov skóre 2, 17 % dosiahlo skóre 1, 65 % dosiahlo skóre 0 a 16 % dosiahlo skóre 0*, pričom tieto skóre sú zaokrúhlené;

10. chápe, že klesajúci podiel záväzkov so skóre 0* v priebehu rokov je výsledkom zlepšenia v zbere a dostupnosti údajov, ako aj kapacity Komisie podávať správy, čo jej generálnym riaditeľstvám umožňuje lepšie merať prínos ich programov k rodovej rovnosti na podrobnejšej úrovni;

11. ďalej chápe, že vzhľadom na obmedzenú dostupnosť údajov a schopnosť podávať správy počas prvých rozpočtových rokov, na ktoré sa uplatnila táto metodika, má porovnávanie čísel medzi jednotlivými rozpočtovými rokmi na základe ročných výsledkov alebo vyvodzovanie poznatkov z takýchto porovnaní malú pridanú hodnotu;

12. berie na vedomie názor Komisie, že intervencie s prideleným skóre 2 alebo 1 možno považovať za opatrenia podporujúce rodovú rovnosť, a že vzhľadom na to intervencie v hodnote 37,99 miliardy EUR v roku 2024 podporili rodovú rovnosť, pričom táto hodnota predstavovala

10,76 miliardy EUR v roku 2021, 37,83 miliardy EUR v roku 2022 a 47,99 miliardy EUR v roku 2023;

13. konštatuje, že zníženie absolútnej hodnoty intervencií považovaných za opatrenia podporujúce rodovú rovnosť v rokoch 2023 až 2024 je priamym dôsledkom zníženia celkovej sumy záväzkov medzi týmito dvoma rozpočtovými rokmi, čo sa vo veľkej miere vysvetľuje postupným ukončením záväzkov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti;

14. konštatuje, že okrem výsledkov poskytnutých za každý rozpočtový rok Komisia vo výročnej správe o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ za rok 2024 uverejnila prehodnotenie všetkých predchádzajúcich výsledkov na základe novších a komplexnejších posúdení jej programov, čo viedlo k súhrnným trendom, ktoré naznačujú, že v prípade intervencií v období 2021 až 2024 2 % dosiahli skóre 2, 10 % skóre 1, 83 % dosiahlo skóre 0 a 5 % dosiahlo skóre 0*; ďalej konštatuje, že podľa prehodnotenia Komisie v rozpočtových rokoch 2021 – 2024 prispelo k podpore rodovej rovnosti celkovo 12 % rozpočtových výdavkov EÚ (so skóre 1 a 2) vo výške 158,4 miliardy EUR;

15. zdôrazňuje, že nie všetky rozpočtové programy EÚ dosahujú rovnaké výsledky z hľadiska začlenenia rodovej rovnosti ako horizontálnej priority, pričom niektoré programy dosahujú oveľa lepšie výsledky vďaka koncepcii ich politiky, ako sú programy v rámci okruhu 6 „Susedstvo a svet“, v ktorých bolo rodové hľadisko stanovené ako prierezová priorita s jasnými cieľmi a kritériami, a osobitné programy v rámci iných okruhov, ako je Horizont Európa, ktorý vďaka svojej požiadavke vykonávať rodové rozpočtovanie nielen podporuje rodovú rovnosť, ale má aj pozitívny vplyv na postupy členských štátov prostredníctvom krížovej kontaminácie vo fáze vykonávania na vnútroštátnej úrovni;

16. vyjadruje poľutovanie nad tým, že keďže použitá metodika je nástrojom sledovania navrhnutým osobitne pre operačné rozpočty, nemôže primerane posudzovať administratívne rozpočty inštitúcií a orgánov EÚ;

17. konštatuje, že rozsah pôsobnosti metodiky je obmedzený, pretože primerane nezachytáva sekundárne alebo nepriame účinky programov na rodovú rovnosť, potenciálne negatívne vplyvy alebo prierezové rozmery potrebné na komplexné posúdenie vplyvov politiky;

18. ďalej konštatuje, že potenciálne negatívne vplyvy programov na rodovú rovnosť sa nezohľadňujú dostatočne, najmä v odvetviach, ako sú konkurencieschopnosť, obrana a pripravenosť; zdôrazňuje, že podpora rodovej rovnosti by nemala viesť k obmedzeniam alebo zníženiu investícií do kritických odvetví; vyzýva Komisiu, aby navrhla

konkrétne opatrenia na zlepšenie rodovej rovnosti a zároveň zabezpečila, aby investičné rozhodnutia neboli nepriaznivo ovplyvnené;

19. vyjadruje poľutovanie nad tým, že vzhľadom na ex post charakter metodiky nie je možné štrukturálne ovplyvniť navrhovanie politík v štádiu ex ante alebo výber a prideľovanie finančných zdrojov, čo je nevyhnutné na riadne uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti v programoch EÚ;

Širší prístup k uplatňovaniu hľadiska rodovej rovnosti vo finančných programoch EÚ

20. konštatuje, že okrem metodiky uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti, ktorá sa uplatňuje na rozpočet EÚ, sa rodová rovnosť v niektorých programoch EÚ začleňuje do ich právnych základov, zatiaľ čo v iných nie;

21. konštatuje, že hoci dvojitý prístup Komisie k uplatňovaniu hľadiska rodovej rovnosti, ktorý je rozdelený medzi sledovanie rozpočtu EÚ a určenie cieľov stanovených v právnych základoch programov, je užitočným rámcom, tento prístup je rozdrobený a neovplyvňuje všetky programy rovnakou mierou, čím sa znižuje súdržnosť prístupu EÚ k rodovej rovnosti;

Záverečné poznámky

22. berie na vedomie posúdenie vykonávania uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v rozpočte EÚ Komisiou[11] a súhlasí s názorom, že vo zvyšných rokoch VFR na obdobie 2021 – 2027 by sa prioritne malo pokračovať v hodnotení programov s cieľom lepšie posúdiť ich prínos k rodovej rovnosti a vyvodiť ponaučenia z ich vykonávania, pričom by sa malo náležite využívať posilnené vykazovanie údajov rozčlenených podľa pohlavia zavedené od roku 2023; zdôrazňuje potrebu posilnenej spolupráce so všetkými členskými štátmi s cieľom harmonizovať metodiky a zabrániť akejkoľvek fragmentácii v ich prístupoch a zlepšiť zber, agregáciu a vykazovanie údajov;

23. uznáva, že hoci metodika, ktorú vypracovala Komisia, je užitočným nástrojom na posúdenie príspevku rozpočtu EÚ k rodovej rovnosti, čelí obmedzeniam, ktoré obmedzujú jej schopnosť dosiahnuť transformačný účinok; zdôrazňuje, že v tejto súvislosti je dôležité zabezpečiť dostupnosť údajov a používanie konkrétnych,

---

[11] Správa o posúdení vplyvu sprevádzajúca návrh Komisie na nariadenie, ktorým sa stanovuje rámec sledovania výdavkov a výkonnosti rozpočtu a ďalšie horizontálne pravidlá pre programy a činnosti Únie (COM(2025)0545).

merateľných, dosiahnuteľných, relevantných a časovo ohraničených ukazovateľov výkonnosti (SMART);

24. zdôrazňuje, že keďže rozpočet EÚ ovplyvňujú viaceré krízy a zmeny v politických prioritách, je nevyhnutné, aby sa rodové rozpočtovanie primerane začlenilo do jadra rozpočtového cyklu programov *ex ante*, a to aj v nových prioritných oblastiach, ako je konkurencieschopnosť, obrana a pripravenosť;

25. vyzýva Komisiu, aby vypracovala plnohodnotný a komplexný prístup k rodovému rozpočtovaniu a osobitnú a komplexnú metodiku pre rozpočet EÚ, ktoré sa plne sfunkčnia už od začiatku nasledujúceho programového obdobia, s transformačným potenciálom vďaka schopnosti ovplyvňovať celý rozpočtový cyklus a riešením otázok identifikovaných v tomto uznesení s cieľom zabezpečiť správne finančné riadenie finančných prostriedkov EÚ;

26. zdôrazňuje, že okrem VFR by mal každý nástroj prijatý podľa článku 122 ZFEÚ podľa potreby dodržiavať aj ustanovenia o uplatňovaní hľadiska rodovej rovnosti a rodovom rozpočtovaní bez toho, aby sa zmenili ciele programu, kritériá oprávnenosti alebo kritériá na vyhodnotenie ponúk stanovené v odvetvových právnych predpisoch, s cieľom komplexne a konzistentne sledovať prínos EÚ k podpore rodovej rovnosti vo všetkých nástrojoch financovania;

27. vyzýva Komisiu, aby vykonávala systematické *ex ante* posúdenia vplyvu, v ktorých sa analyzujú aj konkrétne vplyvy politík a opatrení fiškálnej politiky EÚ – vrátane daňových systémov a programov štátnej pomoci – na rodovú rovnosť v súlade s usmerneniami o lepšej právnej regulácii s cieľom identifikovať a zmierniť rodové rozdiely; zdôrazňuje, že by sa mali starostlivo zvážiť aj sociálne a hospodárske vplyvy zlepšenej rodovej rovnosti, pričom by sa mali zohľadniť administratívne náklady pre malé a stredné podniky;

28. pripomína, že všetky legislatívne návrhy EÚ musia byť v súlade s primárnym právom EÚ vrátane zásady rodovej rovnosti; vyzýva Komisiu, aby posilnila svoje posúdenia vplyvu *ex ante* s cieľom starostlivo zvážiť a minimalizovať akékoľvek potenciálne negatívne účinky na rodovú rovnosť v EÚ pri príprave legislatívnych návrhov;

29. naliehavo vyzýva Komisiu, aby vytvorila „mechanizmus ochrany rodovej rovnosti“ ako štandardnú súčasť legislatívnych postupov EÚ, čo by si vyžadovalo revíziu akéhokoľvek návrhu, o ktorom sa prostredníctvom analýzy Dvora audítorov preukáže, že narúša stratégiu a ciele EÚ v oblasti rodovej rovnosti;

30. vyjadruje poľutovanie nad nevyváženosťou rodového zastúpenia medzi úradníkmi a politickým zastúpením na úrovni EÚ, ako aj na úrovni členských štátov, čo zase oslabuje zásadu rodovej rovnosti v zastúpení;

31. vyzýva Komisiu, aby posúdila uskutočniteľnosť zavedenia ďalších opatrení v oblasti rodovej parity na úrovni riadenia, s cieľom zabezpečiť, aby všetky rody boli dostatočne zapojené do tvorby politík prostredníctvom cielených systémov podpory;

32. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že minimálny podiel rozpočtu EÚ bude venovaný rodovej rovnosti ako hlavnému cieľu (zodpovedajúcemu skóre 2 v súčasnej metodike);

33. vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť stanovenia kvantitatívneho cieľa v nasledujúcom programovom období pre časť rozpočtu EÚ, ktorá prispieva k podpore rodovej rovnosti (zodpovedajúca buď skóre 2, alebo 1 v súčasnej metodike), pričom poznamenáva, že podobné ciele sa ukázali ako užitočné pri presadzovaní cieľov EÚ v oblasti klímy a biodiverzity;

34. vyzýva Komisiu a Radu, aby počas rokovaní o ďalšej generácii programov dodržiavali ustanovenia uvedené v revidovanom nariadení o rozpočtových pravidlách, konkrétne že programy a činnosti sa majú vykonávať, ak je to možné a vhodné, v súlade s príslušnými pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach, s prihliadnutím na zásadu rodovej rovnosti a v súlade s príslušnou metodikou uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti;

35. považuje za dôležité, aby sa v súlade s revidovaným nariadením o rozpočtových pravidlách zabezpečilo, aby ďalšia generácia programov zahŕňala ciele, ktoré vo vhodných prípadoch umožnia zber údajov rozčlenených podľa pohlavia a agregáciu takýchto údajov za všetky príslušné programy; vyzýva Komisiu, aby ďalej vyvíjala a zlepšovala svoju metodiku na sledovanie príspevku rozpočtu EÚ na rodovú rovnosť a to aj systematickým využívaním digitálnych nástrojov, ako je umelá inteligencia, s cieľom zlepšiť zber, agregáciu a medziprogramovú analýzu údajov;

36. vyzýva všetkých príslušných aktérov vrátane Rady, Komisie, organizácií občianskej spoločnosti a ďalších príslušných partnerov, aby sa usilovali o to, aby sa rodové rozpočtovanie stalo v nasledujúcom programovom období skutočnosťou;

37. vyzýva Komisiu, aby pridelila vyšší podiel rozpočtu na vonkajšie činnosti EÚ na intervencie, ktoré prispievajú k rodovej rovnosti a posilneniu postavenia žien, a aby venovala 25 % nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti EÚ v nadchádzajúcom VFR na podporu rodovej rovnosti ako hlavného cieľa; ďalej vyzýva Komisiu, aby zriadila osobitný fond na podporu rodovej rovnosti na celom svete a zabezpečila, aby opatrenia, ktoré podporuje, boli zamerané na prístup k sexuálnemu a reprodukčnému zdraviu a právam, zvýšili účasť žien na rozhodovacom procese, podporovali miestne mimovládne organizácie vedené ženami a pomáhali obhajkyniam ľudských práv na miestnej úrovni;

38. vyzýva Komisiu, aby stanovila jasné ciele pre budúci VFR, pokiaľ ide o prispievanie k zmenšovaniu rozdielov v odmeňovaní a dôchodkoch žien a mužov a riešenie otázky chudoby žien, a to aj prostredníctvom lepších služieb starostlivosti o deti;

39. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že programy financované EÚ budú chrániť a presadzovať práva žien s osobitným dôrazom na prístup k verejnej zdravotnej starostlivosti, starostlivosti o deti a sexuálnemu a reprodukčnému zdraviu a právam;

40. vyzýva inštitúcie EÚ, aby v súlade so zásadami smernice o transparentnosti odmeňovania[12] analyzovali možné rozdiely v odmeňovaní žien a mužov a podávali o nich správy a aby v prípade potreby prijali vhodné opatrenia; opakuje svoju výzvu inštitúciám, orgánom, úradom a agentúram EÚ, aby zlepšili rodovú rovnováhu najmä na úrovni vyššieho manažmentu; vyzýva inštitúcie, orgány, úrady a agentúry EÚ, aby vykonali analýzu s cieľom identifikovať oblasti v rámci cyklu ľudských zdrojov – od náboru až po prístup k povýšeniu – v ktorých sú takéto zlepšenia najviac potrebné, a aby preskúmali možnosť vykonania ďalších opatrení na čo najskoršie dosiahnutie rodovej rovnováhy;

41. poukazuje na pretrvávajúce rodové rozdiely vo viacerých odvetviach, v ktorých tradične prevláda jedno pohlavie; vyzýva Komisiu, aby uplatňovala rodové rozpočtovanie s cieľom zabezpečiť a monitorovať nediskriminačné podmienky prístupu k potrebným zručnostiam a vzdelávacím programom pre všetky pohlavia a zlepšiť rodovú rovnosť v týchto konkrétnych odvetviach s cieľom posilniť konkurencieschopnosť priemyslu; žiada, aby sa osobitná pozornosť venovala podnikateľkám, najmä v malých a stredných podnikoch a startupoch, čo zahŕňa osobitné monitorovanie v programoch, ako je InvestEU alebo Horizont Európa; požaduje silnejšie mechanizmy monitorovania a podávania správ s cieľom zabezpečiť, aby finančné prostriedky skutočne prinášali prospech ženám a marginalizovaným skupinám;

°

° °

42. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.

---

12 Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/970 z 10. mája 2023, ktorou sa posilňuje uplatňovanie zásady rovnakej odmeny pre mužov a ženy za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty prostredníctvom transparentnosti odmeňovania a mechanizmov presadzovania (Ú. v. EÚ L 132, 17.5.2023, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).